

забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу в умовах реалізації Базового компонента дошкільної освіти.

Окрім іншого – це індивідуальна самоосвітня діяльність, включаючи проходження онлайн-курсів, вебінарів, дистанційних програм. Важливе значення має також залучення асистентів вихователів до тематичних семінарів, практико-орієнтованих тренінгів, педагогічних майстерень тощо. Подібні форми сприяють не лише підвищенню професійної компетентності, а й розвитку інноваційного педагогічного мислення та готовності до адаптації в умовах змін.

Професійне вдосконалення асистента вихователя є складним, багаторівневим процесом, що детермінується взаємодією внутрішніх та зовнішніх мотивів, кожен із яких виконує важливу функцію у формуванні професійної свідомості.

#### *Список використаних джерел*

1. Незамінна ланка в інклюзивному дошкільному закладі — асистент вихователя. URL. <https://mon.gov.ua/news/nezaminna-lanka-v-inklyuzivnomu-doshkilnomu-zakladi-asistent-vikhovatelya>

**Світлана СМОЛЮК,**  
кандидат педагогічних наук, доцент  
кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти,  
Волинський національний університет  
імені Лесі Українки  
(м. Луцьк, Україна)

### **СПІВПРАЦЯ ФАХІВЦІВ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ СУПРОВОДІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ДО ЗДО**

Адаптація дітей раннього дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти (ЗДО) є складним і відповідальним етапом у їхньому житті, що супроводжується змінами в емоційній, соціальній та поведінковій сферах. У цей період дитина стикається з новим

середовищем, режимом, спілкуванням з дорослими та однолітками, що нерідко викликає стрес та дезадаптаційні прояви.

Ефективність подолання труднощів адаптації значною мірою залежить від злагодженої та професійної взаємодії всіх учасників освітнього процесу — вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів, медичних працівників та батьків. Саме тому психолого-педагогічний супровід потребує комплексного підходу, що передбачає координацію зусиль різних фахівців задля забезпечення психологічного комфорту та гармонійного розвитку дитини.

Процес адаптації дитини раннього віку до умов закладу дошкільної освіти (ЗДО) є складним психофізіологічним явищем, що охоплює зміну звичного соціального середовища, появу нових форм діяльності, інтенсивне емоційне навантаження, зміну режиму дня та взаємодію з новими дорослими й однолітками. Цей період супроводжується значними труднощами як для самої дитини, так і для її батьків та педагогічних працівників, що вимагає системної підтримки у формі психолого-педагогічного супроводу. У цьому контексті надзвичайно важливою є узгоджена міжфахова взаємодія спеціалістів, відповідальних за організацію та реалізацію супроводу дитини під час адаптації до нових соціально-освітніх умов.

Психолого-педагогічний супровід у закладі дошкільної освіти розглядається як цілісна система заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для розвитку особистості дитини, запобігання дезадаптаційним явищам і подолання емоційної напруги в період входження до дитячого садка [3]. Ефективність цієї системи безпосередньо залежить від професійної взаємодії фахівців: вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів, логопедів, медичних працівників, а також батьків дитини.

Роль фахівців у ЗДО в процесі психолого-педагогічного супроводу адаптації дітей є ключовою, оскільки саме від їхньої професійної компетентності, узгодженості дій та чутливості до потреб дитини залежить успішність проходження адаптаційного періоду. Вихователь, як головна постать у щоденному житті дитини, не лише забезпечує педагогічний процес, а й виконує функцію емоційної опори, створюючи довірливу атмосферу й умови для

безпечного розвитку. Психолог, опираючись на результати діагностики та спостережень, допомагає виявити індивідуальні труднощі дитини, адаптує до них педагогічні стратегії та надає підтримку педагогам і батькам. Разом вони сприяють гармонізації соціального середовища дитини, підтримують зв'язок із родиною та працюють з ризикованими факторами, що можуть ускладнювати адаптацію. Ефективна командна взаємодія цих фахівців створює цілісну систему підтримки, що забезпечує не лише м'яке входження дитини в нове середовище, а й закладає основи для її подальшого успішного розвитку в умовах дошкільного закладу.

Успішна адаптація неможлива без активної участі вихователів, які виступають основною фігурою в щоденному житті дитини в ЗДО. Саме вони першими фіксують емоційний стан, поведінкові зміни та реакції на нове середовище. Практичні психологи, у свою чергу, здійснюють діагностику рівня адаптації, визначають наявність стресових факторів, розробляють індивідуальні психокорекційні заходи [1]. Важливим є також залучення соціального педагога, який аналізує умови соціального середовища дитини, зокрема мікроклімат у родині, та сприяє налагодженню ефективної взаємодії між сім'єю та закладом освіти.

Варто зазначити, що фахова співпраця в межах психолого-педагогічного супроводу передбачає використання конкретних організаційних механізмів. До них належать психолого-педагогічні консилиуми, під час яких фахівці обговорюють результати спостереження за дитиною, діагностичні висновки та шляхи корекції проблем адаптації; складання індивідуальних планів супроводу; спільна участь у методичних заходах; взаємне інформування про перебіг адаптації дітей та систематичне консультування батьків [2].

Особливої уваги вимагає взаємодія з родиною, адже успішна адаптація дитини є результатом узгоджених дій як педагогічного колективу, так і батьків. Досвід показує, що залучення батьків до участі в адаптаційних заходах, ознайомлення їх з особливостями перебігу цього процесу, надання психологічної підтримки знижують

рівень тривожності у дітей і сприяють формуванню позитивного ставлення до дитячого садка [4, с. 166].

Підсумовуючи вище викладене, можна зробити висновок, що міжфахова співпраця в межах психолого-педагогічного супроводу є системоутворювальним чинником в організації успішної адаптації дітей до умов ЗДО. Координована діяльність фахівців дозволяє не лише виявляти проблеми на ранніх етапах, а й ефективно їх подолати, забезпечивши дитині комфортне входження в нове соціальне середовище.

#### *Список використаних джерел*

1. Коломоець Т.Г. Взаємодія фахівців і батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. № 14. с. 115–125.
2. Психолого-педагогічний консиліум «Адаптація дітей до умов дошкільного навчального закладу». Всеосвіта. Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/psihologo-pedagogicnij-konsilium-adaptacia-ditej-do-umov-doskilnogo-navcalnogo-zakladu-127261.html>
3. Соколова Г., Кравець Ю. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами: організаційні і методичні аспекти. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*, № 2(23), 2021. с. 45–52.
4. Смолюк С. В. Педагогічні умови успішної адаптації дитини раннього віку до закладу дошкільної освіти. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій». Одеса, 2024. Вип. 71. Т. 2. С. 164–167.